

51. OGÓLNOPOLSKI RAJD GÓRSKI SZLAKAMI OBRONCÓW GRANIC, BESKID ŚLĄSKI 2024

W dniach 16 – 22 czerwca 2024 roku w Wiśle /powiat cieszyński, województwo śląskie, odbył się 51. Ogólnopolski Rajd Górski „Szlakami Obrońców Granic”, Beskid Śląski 2024. Uczestnicy Rajdu zakwaterowani zostali w dwóch ośrodkach wypoczynkowych Krokus i Limba w Wiśle.

W skład Komitetu Honorowego Rajdu weszli: Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, Komendant Główny Policji, Komendant Śląskiego Oddziału Straży Granicznej, Rektor-Komendant Wyższej Szkoły Straży Granicznej, Komendant Wojewódzkiej Policji w Katowicach, Prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego, Prezes Polskiej Organizacji Turystycznej, Przewodniczący Zarządu Głównego NSZZ Funkcjonariuszy Straży Granicznej, Przewodniczący Zarządu Głównego NSZZ Policjantów, Prezes Ligi Obrony Kraju, Przewodniczący Federacji Stowarzyszeń Służb Mundurowych RP, Dziekan Klubu Generałów i Admiratów Straży Granicznej, Prezes Stowarzyszenia Generałów Policji RP, Prezes Zarządu Głównego Związku Emerytów i Rencistów Straży Granicznej, Prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów Policyjnych oraz Burmistrz Wisły.

Nad sprawnym przebiegiem Rajdu czuwał Komitet Organizacyjny w składzie:

- Komandor Rajdu – Mariusz Skrzyński
- Z-ca Komandora ds. organizacji, Sędzia – Wiesław F. Kubera
- Skarbnik, kwatermistrz – Adam Czystowski
- Sędzia Główny – Artur Ochał
- Przewodniczący Komisji Zarządu Głównego PTTK ds. turystyki w środowisku służb mundurowych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, sędzia – Jacek Witas

- Wojewódzki Koordynator ds. Ratownictwa Medycznego w Straży Granicznej w Ośrodku Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu – Joanna Hybińska
- Rzecznik Prasowy, Kronikarz Rajdu, Sędzia – Agnieszka Kurmanowska
- Sędzia – Tadeusz Aleksandrak
- Sędzia – Małgorzata Litkiewicz

Przebieg Rajdu na fotografiach uwiecznili Jarosław Gadula i Maciej Jaguś.

Uczestnikami Rajdu byli funkcjonariusze, Straży Granicznej, Policji, żołnierze Wojska Polskiego, resortowi związkowcy, emeryci i renciści formacji mundurowych oraz ich rodziny.

Łącznie w Rajdzie uczestniczyło 220 osób, spośród których utworzono 16 drużyn pieszych, i 3 drużyny rowerowe.

Uroczystość inauguracji Rajdu rozpoczęła się od wspomnień o naszych kolegach, Kazimierzu Pardyjaku wieloletnim koordynatorze tras rajdowych oraz Aleksandrze Załęskim kronikarzowi i fotografowi rajdowemu, którzy odeszli od nas w ostatnim czasie.

Kazimierz Paryjak był wieloletnim sędzią, koordynatorem tras rajdowych i marszów na orientację, społecznikiem, propagatorem sportów obrotowych. Był skarbnicą wiedzy o górach, ludziach gór i ich skomplikowanych historiach. O każdym miejscu, gdzie odbywały się Rajdy potrafił zawsze powiedzieć coś ciekawego i niezwykłego, co zapadało w pamięć. Nie lubił tłumów. Często pozostawał w cieniu, ale może właśnie dlatego lepiej widział otaczający go świat i ludzi. Pomimo pewnej nieśmiałości łatwo nawiązywał kontakt z turystami, robiąc to zawsze taktownie, nienachalnie. Za jego mądrość, szczerość i ogromną wiedzę o górach kochali go wszyscy. Zebrał i opublikował własne wspomnienia z Rajdów wydane z okazji 40. Ogólnopolskiego Rajdu Szlakami Obrotców Granic. We wspomnieniach podzielił się z nami swoją wiedzą na temat organizacji i historii Rajdów. Mówił, że pamięć bywa ulotna, dlatego warto zebrać te wspomnienia w formie publikacji. Pozostanie w naszej pamięci jako wspaniały człowiek, otwarty na ludzi i ich sprawy, zawsze gotowy do bezinteresownej pomocy.

Wspomnieniu o Aleksandrze Załęskim towarzyszyło wręczenie nagrody jego imienia, którą od dwóch lat nagradzane są te osoby, które podobnie jak Olek dokumentują przebieg Rajdu robiąc to w sposób, który głęboko zapada w pamięć. Wyboru zdjęć do konkursu fotograficznego dokonuje powołana do tego celu Komisja oraz przyjaciel Aleksandra Załęskiego, artysta fotografik Andrzej Chmiel. W tym roku nagrodę za najlepszą fotografię rajdową otrzymała Justyna Romańska z drużyny „Orły”. Nagrodę w jej imieniu odebrała koleżanka z drużyny, gdyż zwyciężczyni nie dotarła na uroczyste rozpoczęcie Rajdu.

Wręczenia nagrody w imieniu komisji konkursowej dokonał Marek Włodarczyk.

W Beskidzie Śląskim zaplanowano następujące trasy Rajdu:

- DW Krokus Wiśla szlak spacerowy żółty – Wiśla Bukowa – Wiśla Oddz. PTTK, szlak niebieski – Wiśla Jawornik ul. Wańkowska, szlak spacerowy zielony – stacja turystyczna Światowid 715 m n.p.m., szlak czerwony – Przełęcz Beskidek, szlak zielony – Wiśla Jawornik, Centrum, ul.

Wrzosowa, szlak spacerowy żółty - Skolnity, szlak zielony – Wisła Oddz. PTTK, szlak spacerowy czerwony – Wisła Centrum, szlak spacerowy żółty – DW Krokus Wisła.;

- DW Krokus Wisła, szlak spacerowy żółty + czerwony - Wisła Uzdrawisko PKP 1,7 km, 25 min.; dalej pociągiem Kolei Śląskich do stacji Wisła Głębce, ze stacji Wisła Głębce PKP, szlak zielony - Przetęcz Kubalonka, szlak czerwony - Szarcuła, szlak Habsburgów – Stecówka, szlak czerwony - schr. PTTK na Przysłopie - Barania Góra 1220 m n.p.m., szlak niebieski - Wodospad Kaskady Rodła - Wisła Fojtula, parking, powrót do DW Krokus busami;

- DW Krokus Wiśła, szlak spacerowy żółty + zielony – Wiśła Oaza, szlak spacerowy czerwony - Wiśła Dziechcinka, szlak niebieski – Krzakoska Skała/punkt widokowy – Kobyla, Sałas, szlak żółty – Stożek Mały, szlak czerwony – schr. PTTK na Stożku Wielkim – Kiczory 989 m n.p.m. – Przełęcz Łączecko – Przełęcz Kobalonka, szlak zielony - Głębiec – Koziniec – os. Bucieryszka, szlak Habsburgów – cmentarz „Na Groniczku” - Wiśła Oaza, szlak spacerowy zielony + żółty – DW Krokus Wiśła;

- DW Krokus Wiśła, szlak spacerowy żółty + czerwony – Wiśła PKP 1,7 km, 25 min. Przejazd pociągiem osobowym Kolei Śląskich do stacji Ustroń-Zdrój ze stacji Ustroń-Zdrój PKP, szlak żółty – Mała Czantoria, szlak zielony – koliba na Czantorii – Wielka Czantoria 995 m n.p.m., szlak czerwony – Przełęcz Beskidek – Soszów Mały – schr. Na Soszowie Wielkim, szlak zielony – karczma na Skolnitym, powrotny szlak spacerowy czerwony – Wiśła Dziechcinka – Wiśła Oaza, szlak spacerowy zielony + żółty – DW Krokus Wiśła;

Na szczycie Wielkiej Czantorii odbył się egzamin z zasad posługiwania się mapą i kompasem oraz orientacji w terenie.

- DW Krokus Wisła, szlak spacerowy żółty + czerwony – Wisła PKP, 1,7 km, 25 min. Przejazd pociągiem osobowym Kolei Śląskich do stacji Ustroń-Zdrój. Ze stacji Ustroń-Zdrój PKP, szlak czerwony – schronisko, gościniec Równica, szlak niebieski – kota 837 m n.p.m. - Beskidek – Orłowa – Świniorka – Trzy Kopce Wiślańskie, chata Telesforówka, szlak żółty – Kamienny/przed szczytem, za znakami Rajdu w prawo ok. 700 m do ul. Kamiennej i dalej szlakiem spacerowym czarnym - Cyrhla – os. Szymków, szlak spacerowy żółty – DW Krokus.

Program Rajdu obejmował również różnorodne konkursy, które ujęty były w punktacji rajdowej.

W poniedziałek po zejściu z trasy odbył się konkurs strzelecki, przeprowadzony przez licencjonowanych trenerów i instruktorów strzelectwa sportowego. Konkurs wygrała Beata Zelek z drużyny „Neptunów” z Gdańska uzyskując wynik 48 pkt.

We wtorek na trasie rajdu urządzony został pokaz i szkolenie z zakresu pierwszej pomocy medycznej, który prowadziła Joanna Hybińska Wojewódzki Koordynator Ratownictwa Medycznego w Straży Granicznej z Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych w Lubaniu. Szkolenie i pokaz obejmowały:

- instruktaż w zakresie udzielania pomocy w typowych na szlaku górskim urazach takich jak skręcenia zwichnięcia i złamania,
- postępowanie w przypadku zranień i krwotoków oraz ukąszeń z odczynem alergicznym,
- zasady prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych i dzieci w przypadkach zatrzymania krążenia i zadławienia. Do tej części szkolenia wykorzystywane były fantomy i defibrylatory szkoleniowe, dzięki czemu uczestnicy mogli praktycznie sprawdzić swoją wiedzę i przekonać się jak skutecznie ratować życie. Szczególne zainteresowanie rodziców wzbudzały fantomy dzieci z uwagi na nieco inne zasady postępowania w przypadkach zadławienia bądź zatrzymania krążenia u dzieci i niemowląt.

Decyzją instruktorów wyróżnienie specjalne za zaangażowanie i wiedzę oraz aktywny udział w szkoleniu otrzymał Cezary Sierocki z drużyny „Gryfici”, który otrzymał koszulkę ratownika z nadrukiem rajdowym.

W czwartek na trasie Rajdu odbył się egzamin z topografii, podczas którego uczestnicy Rajdu musieli wykazać się wiedzą w zakresie posługiwania się mapą i kompasem, umiejętnością odnajdowania swojej pozycji w terenie, znajomością znaków turystycznych, którymi znakowane są szlaki i ścieżki w terenie, a także umiejętnością określania stron świata i kierunku marszu dzięki znakom jakie daje nam przyroda oraz znakom leśnym.

Po zejściu z trasy na terenie bazy Rajdu odbył się także konkurs ze znajomości terenu Rajdu oraz historii turystyki oraz zasad punktowania i przyznawania Górskiej Odznaki Turystycznej, będący uzupełnieniem konkursu topograficznego.

Zawodnikiem, który wykazał się najlepszą znajomością zasad topografii, wiedzą o terenie Rajdu i historii turystyki został Mariusz Lewandowski z drużyny „Sępiki” uzyskując wynik 20,5 pkt. Za olbrzymią wiedzę i znajomość zasad topografii oraz orientacji w terenie zawodnika nagrodzono nagrodą specjalną ufundowaną przez Komendanta Śląskiego Oddziału Straży Granicznej.

Tego samego dnia przy wieczornym ognisku odbył się konkurs piosenki rajdowej, podczas którego drużyny prezentowały przygotowane przez siebie teksty dotyczące Rajdu wyśpiewując je w rytm znanych melodii. W konkursie wystąpiło 7 drużyn.

Spółeczne jury wyłoniłone z uczestników baczenie przyglądało się występom, a publiczność żywiołowo reagowała na popisy wokalne i układy choreograficzne. Wszystkie występujące drużyny zyskały olbrzymie brawa publiczności, jednak decyzją jury laureatem konkursu została drużyna „Fregata” z Gdańska. Za swój występ drużyna „Fregata” otrzymała statuetkę z motywem muzycznym.

W piątek 21 czerwca br. o godz. 18.00 odbyła się uroczystość podsumowania Rajdu i wręczenia nagród, którą zaszczylicili swoją obecnością:

- ppłk SG Paweł Zoń – Komendant Placówki Straży Granicznej w Bielsku Białej wraz z kpt. SG Grzegorzem Caputą kierownikiem grupy ds. cudzoziemców placówki, którzy reprezentowali Komendanta Śląskiego Oddziału Straży Granicznej;
- komisarz Ryszard Kubik Komendant Komisariatu Policji w Wiśle reprezentujący Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach;
- płk rez. Henryk Budzyński, Prezes Federacji Stowarzyszeń Służb Mundurowych RP;
- Sławomir Matuszewicz Prezes Zarządu Głównego Związku Emerytów i Rencistów Straży Granicznej;
- Katarzyna Czyż-Kaźmierczak Wiceburmistrzini Wisły.

Uroczystość podsumowania Rajdu, podobnie jak jego rozpoczęcie, zaczęło się od wspomnienia o naszym koledze Kazimierzu Pardyjaku, który zmarł 11 marca br.

Uroczystość podsumowania Rajdu rozpoczęła się od wręczenia ubiegłorocznym zwycięzcom Rajdu drużynie „Żwawi Emeryci” ze Związku Emerytów i Rencistów Straży Granicznej, wygrawerowanej w szkłe statuetki Pogranicznika na stałe (oryginalna statuetka jest nagrodą przechodnią).

Następnie na wniosek komitetu organizacyjnego Rajdu wręczono nagrody specjalne, ufundowane przez firmę brokerską WBD ubezpieczającą funkcjonariuszy i emerytów. Głośniki bezprzewodowe otrzymały dzieci, które wyróżniały się na trasach maszerując dzielnie z rodzicami i uczestnicząc w przedsięwzięciach rajdowych: Aleksander Sierocki z drużyny „Gryfici” ze Szczecina, Liliana Szczepaniak z rodzinnej drużyny z Inowrocławia, Aleksandra Marszałek z Kętrzyna.

Ponadto Kamil i Kuba Tojza z drużyny „Lubuskie Wiewiórki” za wytrwałość i niezłomność na trasach Rajdu otrzymali mapniki.

Laura Przybysz (9 lat) otrzymała statuetkę „Subiektywny uścisk dłoni Komandora Rajdu” za udział w konkursie strzeleckim i uzyskanie wyniku 44 pkt. Laura była najmłodszym uczestnikiem konkursu.

Rajd Szlakami Obrońców Granic jest także okazją do zdobycia Ogólnopolskiej Odznaki PTTK „Szlakami Obrońców Granic”. Zgodnie z regulaminem odznaki można ją zdobyć między innymi za trzykrotny udział w Rajdach Szlakami Obrońców Granic.

Tegorocznymi zdobywcami odznaki zostali:

Jan Margol i Tomasz Kozakowski z drużyny „Fregata” z Gdańska,

Zbigniew Nogaj, Andrzej Budzyński i Wincenty Żygadło z drużyny „Żwawych Emerytów” ze Związku Emerytów i Rencistów Straży Granicznej.

W Rajdzie od lat, może niezbyt licznie, ale systematycznie, biorą udział także drużyny rowerowe. W tym roku puchar Komandora Rajdu trafił w ręce dwuosobowej drużyny „Króliczki”, która podczas Rajdu pokonała po górskich szlakach rowerowych ponad 250 kilometrów. Jak sami mówili na niektórych trasach zamiast jechać trzeba było nosić rowery. Tym większe gratulacje dla rowerzystów.

Zgodnie z protokołem Komisji Sędziowskiej tegoroczny 51. Ogólnopolski Rajd Górski Szlakami Obrońców Granic, Beskid Śląski 2024 wygrała ponownie drużyna „Żwawi Emeryci” ze Związku Emerytów i Rencistów Straży Granicznej, która w ogólnej punktacji Rajdowej zdobyła 135,57 pkt. Zwycięzcy otrzymali statuetkę przechodnią „Pogranicznika”, a także puchar Komendanta Głównego Policji i nagrodę Rektora-Komendanta Wyższej Szkoły Straży Granicznej.

O tym jak zaciekle była rywalizacja świadczy punktacja rajdowa.

Na drugim miejscu podium stanęła drużyna „Gryfici” z Koła PTTK nr 39. przy Placówce SG w Szczecinie zdobywając 135,5 pkt. „Gryfici” otrzymali puchar Komendanta Śląskiego Oddziału Straży Granicznej oraz puchar Przewodniczącego Federacji Stowarzyszeń Służb Mundurowych.

Trzecie miejsce zdobyła drużyna „Sępiki” z Gorzowskiego Klubu Turystyki Aktywnej uzyskując wynik 135,47 pkt. „Sępiki” nagrodzono pucharem Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach oraz pucharem Burmistrza Wisły.

Kolejne miejsca zdobyli:

Drużyna „Fregata 2000” z Morskiego Oddziału Straży Granicznej z Gdańska z wynikiem 133,97 pkt nagrodzona pucharem Przewodniczącego Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Straży Granicznej oraz puchar Prezesa Stowarzyszenia Generałów Policji RP.

Drużyna Klubu Turystyki Górskiej „Neptun” przy Kaszubskim Dywizjonie Straży Granicznej z wynikiem 131,63 pkt. Drużynę nagrodzono pucharem Prezesa Ligi Obrony Kraju.

Drużyna „Orły” z koła PTTK nr 8 Oddział Mazowsze z wynikiem 129,9 pkt. Drużyna otrzymała puchar Prezesa Zarządu Głównego PTTK.

Drużyna „Pogranicze” z Placówki Straży Granicznej w Kuźnicy. Drużyna uzyskała 127,5 pkt i została nagrodzona pucharem Prezesa Związku Emerytów i Rencistów Straży Granicznej.

Drużyna „Homo Viator” zbiorcza drużyna pedagogów, która uzyskała 126,8 pkt. Drużyna zdobyła puchar Dziekana Klubu Generałów i Admiratów Straży Granicznej.

Drużyna „Ramię w Ramię” reprezentująca białostockich policjantów zdobyła 126,6 pkt i została nagrodzona pucharem Prezesa Zarządu Głównego Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów Policyjnych.

Drużyna „Plessino” z Pszczyny zdobywając puchar Prezesa Polskiej Organizacji Turystycznej uzyskała 108 pkt.

Drużyna „IPA Radom” uzyskała 125,3 pkt i została nagrodzona pucharem Przewodniczącego Komisji Zarządu Głównego PTTK ds. turystyki w środowisku służb mundurowych podległych ministrowi właściwemu w sprawach wewnętrznych.

Drużyna „Alcatraz” reprezentanci Służby Więziennej uzyskali 98,7 pkt i zostali nagrodzeni nagrodą Prezesa Ligi Obrony Kraju.

Drużyna rodzinna „Inowrocław” uzyskała 97,9 pkt. Drużyna otrzymała puchar Dyrektora Biura Ubezpieczeń Grupowych PIG Broker.

Drużyna rodzinna „Lubuskie Wiewiórki” otrzymała puchar Komitetu Organizacyjnego Rajdu zdobywając 82,6 pkt.

Drużyna „Kontra” z Komendy Powiatowej Policji w Białogardzie zdobyła 68 pkt i otrzymała puchar Sędziego Głównego Rajdu.

Najbardziej pechowa drużyna „Komando bimber” z Białegostoku uzyskała 40,5 pkt. Drużyna z uwagi na niepełny skład na trzech trasach Rajdu nie była na tych trasach klasyfikowana. Uraz kolana, któremu uległ jeden z członków drużyny wyeliminował tę drużynę z dalszej rywalizacji. Koledzy zgodnie zajęli się kolegą zapewniając mu opiekę, ale nie odpuszczali również tras rajdowych, za co należą im się szczególne gratulacje.

Uroczystości zakończenia Rajdu towarzyszył również bardzo miły akcent. Uchwałą Zarządu Głównego Związku Emerytów i Rencistów Straży Granicznej za dbałość i krzewienie wiedzy o historii formacji granicznych, konsolidację i aktywizację środowisk emerytów i rencistów formacji mundurowych, upowszechnianie wiedzy w zakresie pierwszej pomocy medycznej oraz dbałość o dobry wizerunek Straży Granicznej, Komitet Organizacyjny Rajdu wyróżniono pamiątkowymi medalami Związku Emerytów i Rencistów z okazji „100-lecia KOP”. Bardzo dziękujemy.

Równoległe z tegorocznym 51. Ogólnopolskim Rajdem Górskim Szlakami Obrońców Granic, Beskid Śląski 2024 odbył się Rajd Turystyki Motorowej. Rozliczenie punktacji rajdowej w tym zakresie nastąpi w późniejszym terminie według osobnych kryteriów.

Podczas trwania tegorocznego Rajdu zweryfikowano 31. odznak i norm Górskiej Odznaki Turystycznej:

- 20 popularnych
- 8 małych brązowych GOT
- 1 mała srebrna GOT
- 2 normy "Za wytrwałość GOT".

Ponadto zweryfikowano 5 Odznak Turystyczno-Krajoznawczych "Szlakami Obrońców Granic".

Tekst: Mariusz Skrzyński

Zdjęcia: Jarosław Gadula i Maciej Jaguś